

Szerkesztőség:

Rimaszombatban, Pokorágyi-
uteza 1. szám Ide intézendő
a lap szellemi részét érdeklő
minden közlemény és levelezés

Élyegtelen levelet nem foga-
dunk el.

Kéziratot nem adunk vissza.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . 8 korona.
Fél évre 4 korona.
Negyedévre . . . 2 korona.

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER: VASÁRNAP.

Felelős szerkesztő: KOMÁROMY ISTVÁN.

Kiadó-hivatal:

Rimaszombat, Deák Ferencz-
u. 8. sz. a. a könyvkereskedésben
— Ide intézendők a kiadó hiva-
talt illető előfizetés, hirdet-
mény, nyilvtér és egyéb felszó-
lalások.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitor tér-
fogata 12 fillér.
Többszöri hirdetésnél árked-
vezmény.

Nyilvtér:

Egy sor 40 fillér

Előfizetést elfogad a „Gömör-Kishont” kiadóhivatala, nemkülönben minden hazai postahivatal, az előfizetés legzélszerűbben posta-utalvány útján eszközölhető. — Hirdetést csak a kiadóhivatal vesz fel.

Járási számvevők.

A régi közigazgatáshoz, a multak intézményeihez erősen ragaszkodóknak ismét könyv toltul szemébe, mert az államkormány az 1902. évi III. törvényekkel ismét lemetszett egy százados tölgyet gyökeréről a vármegye, jobban mondva a községi önkormányzat nagy erdejében. A huszonöt év alatt elültetett esemeték a közigazgatás életében és fejlődésében oly erős gyökeret vertek és hajtottak már, hogy a közigazgatás nagy erdejét tisztítani kellett, mert különben annak mesgyéin nem lehetett volna eligazodni és abból nem lehetett volna kivetelő utat találni. Ritkítani kellett tehát a nagy erdőt és abból az elodvasodott magfákat kellett fokozatosan kiirtani, hogy a fiatal sarjak életfészívő gyökereinek helyet, lombos ágainak tért és világosságot, tiszta világosságot adjunk, hogy a nap élesztő sugarai mentül jobban a sűrűség közé hatolbassanak.

Kik nem hívei az államosításnak, ne ijedjenek meg, ezzel — mint sok más újabb intézménnyel — nem vették el még tőlünk a nemes vármegyét, birtokunk marad az továbbra is, csak a kezelés, illetve a felügyelet változott.

Nem megfelelő volt a községi vagyon kezelése, gondoskodni kellett tehát, hogy az jobb és megbízhatóbb legyen. A községi törvény értelmében nem volt más jogunk, mint csupán a felügyelet, míg a vagyonkezelés tisztán a községek kötelessége volt, a melyek arra a községi és körjegyző által, sokoldalú elfoglaltsága folytán, melyet az újabb modern törvények és rendeletek róttak rá, már teljesen képtelenek voltak.

Miben állott a régi közigazgatás? Annak magyarázásához nem kell egyéb csak annyi, hogy a régi közigazgatási tisztviselő földbirtokos is volt és mégis el tudta kötelességét végezni. Ma már tisztán csak tisztviselő és a hivatal oly sok teendőt hárt reá, hogy annak is alig képes megfelelni, sőt a szolgabíró, községi és körjegyző, községi bíró, kik a községi közigazgatás-

nak közvetlen kezelő organumai, már ma-holnap képtelenek.

Az emberi jogok kiterjesztése, a művelt civilizáció és az állam nagy gépezetének akadálytalan vezetése parancsolta ezt így, hogy a többi államok modern közigazgatásával és más téren haladó egyéb állami beligazgatásunkkal együtt haladhassunk. Az igazságszolgáltatás, a pénzügyi közigazgatás stb. mind külön-külön álló gépezetek ugyan az állam nagy műhelyében, de a mozgató erőt mind egy helyről, az összállamkormánytól nyerik, tehát csak az erőátvitel és a gépezet más, de a végcél egy s hogy az biztos legyen, s hogy az erők a célnak megfelelőleg egyformán használtassanak ki, a gépezetek egyformán, egyöntetűleg kell működni.

Nagyon érezhető volt tehát már, hogy a községi háztartás és vagyonkezelés nem felel meg a követelményeknek és az e téren észlelt visszasságok, a községi pótdáknak a természetes fejlődéssel arányban nem álló rohamos emelkedése és az a tapasztalat, hogy a képviselőtestületi ellenőrzés sem felel meg teljesen a követelményeknek, a főszolgabíró pedig más irányu elfoglaltsága mellett is a szükséges szakerő közreműködése nélkül felügyeletét hatályosan nem teljesítheti, a községek vagyonkezelésének szigorubb és közvetlenebb ellenőrzés alá vételét első rangú és elodázhatlan országos érdekeknek tünteték fel — a járási számvevőségek szervezése — így indokolja ezt a miniszteri rendelet, az utasítás.

Folyó év október 1-én, tehát már a jövő hó 1-én lép életbe az új intézmény, a mikor a járási számvevők kötelesek működésüket megkezdeni. A kinevezések is már pár nap alatt itten lesznek és még ma sem vagyunk tisztában azzal, hogy ki az a járási számvevő és mi lesz annak teendője, hatásköre.

A járási számvevő egy miniszterileg kinevezett szakképzett tisztviselő lesz beosztva a járási főszolgabírákhoz igaz ugyan, hogy személyi és fegyelmi tekintetben a pénzügyminiszterium ha-

tósága alá tartozik, de az utasítás értelmében a szolgálati viszony, a munkakör és az ügykezelés szempontjából épúgy, mint a többi járási tisztviselő, a főszolgabírónak előadó szakközege és annak utasításait teljesíteni köteles. Járási számvevő lesz kinevezve és beosztva minden járási főszolgabírói hivatalhoz, előadó szakközege lesz a főszolgabírónak mindazokban az ügyekben, melyek a községi költségvetések és számadások, a gyámpénztári számadások, az állami adók, a vármegyei és községi pótdáok kezelése körül, valamint a különböző köznevelési intézmények vagyonkezelésénél a közvetlen és állandó ellenőrzés tekintetében felmerülnek. Teljesíti mindazon hivatalos munkákat, a melyek a főszolgabírói irodában a számvevői szakba vágnak. Végzi a számvevői segédszolgálatot azokban az ügyekben, a melyek a községek és az ezeknek kezelése és felügyelete alatt álló alapok, alapítványok, intézetek és vállalatok pénz- és vagyonkezelésének s számvitelének ellenőrzésével, az állami egyenesadók és az ezek módjára behajtandó kincstári és egyéb köztartozások, a vármegyei és községi pótdáok s járulékok összeírásának, nyilvtartásának, beszedésének és beszállításának, valamint a községi gyámpénztárak helyes kezelésének és számvitelének, továbbá a járás területén lévő kiházasítási, betegsegélyző- és temetkezési egyletek, a főszolgabíró iparhatósági ellenőrzése alá tartozó ipartestületek, ipartársulatok, betegsegélyző pénztárak és magán kézi zálogüzletek vagyonkezelésének ellenőrzésével és felügyeletével kapcsolatban a szakszerű segédkezés szempontjából felmerülnek; szóval mindazon teendőket, a melyek számvevői ellenőrzést és ellátást igényelnek.

A községi ügyeket illetőleg állandó ellenőrzést gyakorol a községi vagyon és kezelése felett. Az ellenőrzés céljából a helyszínére kiszáll. Megvizsgálja a községek költségvetéseit, számadásait és vagyonleltárait, valamint a községek kezelése és felügyelete alatt lévő alapok, alapítványok, intézetek és vállalatok költségvetéseit, számadásait és vagyonleltárát. Indokolt esetben

TÁRCZA.

Hulló levelek.

A kerti lóczán csendesen ülünk
A százados vén fák által takarva
Kis kedvesem fejét keblemre hajtja.
— Vajjon van é boldogság nélkülünk?

De ime nézd: egy elfonyadt levél
Mely ősi ködtől sárgán hullt a földre!
Közel a tél — éltünk gyorsan gördül le.
Oly szomorú, mond édes, mért levél?

Megérezted, hogy a lombsuttogás,
A fülmilének fájó énekére
— Nem is várjuk — jó, jó az elmulás.

Azért ölelj, esőkolj meg, kis virágom,
Mert a tavaszból szürke tél lesz
S az ifjuság, szerelmi dal csak álom.

Bolygó.

Az öreg czimbora

Irta: JAKAB ÖDÖN.

Hibetelen, hogy az ember idők folytán mekkorát változik, kivált ha az életviszonyai is megváltoznak. Nemcsak a vágyai, törekvései, élvezetei és szokásai változnak meg, hanem megváltozik felfogása, izlése, látása, mintha a régi embert egészen újjal cserélték volna ki. Az ilyen ember aztán kétszer hal meg: egyszer meghal, egy darab multra vonatkozólag, még életében; aztán meg akkor, mikor már csakugyan a haragszó altatója mellett tesz pihenőre.

Es az egyik halálon átestem immár én magam is. A mi egy időben voltam abból nincs bennem már semmi. — Tökéletesen kicserélt az élet és az idő! A régi ember meghalt bennem és egy merőben új élet embere vagyok

ma. Az egykor kis faluban élt gyerekeimre csak úgy emlékszem vissza, amint Petőfi emlékszik egyik versében, hogy ő Rómában egykor Cassius volt. Nem, nem! Az a gyerekeimre akkor nem én voltam! Az más valaki volt: egy ifjú elődöm. Különben ekkorát hogy változtam volna?

Mert tény, hogy megváltoztam nagyon! Különösen a látásom változott meg. Mindent másképp látok, mint valamikor, régen.

Az a serdülő gyerekeimre az én kis székely falumat nagyok látta hosszú szép utcákkal, terjedelmes életszerekkel esinos, lakályos házakkal, köröskörül rengeteg hegyekkel és messzenyúló hatalmas határral. Most pedig, ha látogatába arrafelé térek: nem akarok binni a szememnek: Csodálatos változás mindenben! A falu kiesike; az utcái rövidk és szűkek; a házai nyomorúságosak, szegényesek; kerel ded, eléggé meredek, de igénytelen hegyek; koldusan szűk határ, melynek legtávolabbi szélére is eljuthatni annyi fáradsággal, amennyivel Budapesten a Városligetből a „Déli pályaudvar”-hoz gyalogol az ember. Holott minden ugyanaz, ami régente volt. Ott a világ semmit sem változott, csak én változtam meg. Szemeim a térben nagyobb méretekhez szoktak s teli van a lelkem gazdag, ragyogó városok szép palotáinak az emlékekével.

Mindig valami csöndes szomorúság fog el, valahányszor abban a kis faluban járok. Talán az fáj, hogy annak a régi, a mostanától merőben eltűt életnek vége van már mind örökre! Meghaltam és újjászülettem anélkül, hogy újból kezdődne az egykori fiatalságom is!

Annál inkább örövendek annak, ha valamely régi jó ismerősömmel találkozom össze. Az ő segítségével fellelevenítem az elmúlt idöket s még egyszer átélem. Mintha a sírból járnék vissza.

Es hogyne örövendem volna, mikor Madaras Pál köszöntött be hozzám. Madaras Pál, a híres vadász.

Ez az ember volt suhancz koromban a legjobb czimboram. Pedig nem voltunk egykoruak: az ő élete kétszerese volt akkor az enyémmé. Én a kamaszvevényben, ő a férfikor elején. Hanem azért jól el tudunk mulatni kettesben. Napokig bolyongtunk a hegyek erdőse-

geiben; hallgattuk a kopók csaholását s lövéseinkkel felvertük a rengeteg magáuyát. A vadászatban ő volt az első mesterem.

Abban az időben még sugár, szép ember volt, teli jókedvvel, fáradságot nem ismerő kitarással. Fürgeségét az egész faluban bámulták. Hegyen fel, hegyen le; az neki mindegy volt. Megkerülte a legsebesebb vadat, s amelyik vad egyszer elejébe került, az nem került többet senki elejébe.

Valósággal elkeseredtem, mikor most megláttam, Szegény jó czimboramra alig ismertem rá. Úgy kell lenni, hogy az idő valamiért megnehezített rája, mert ilyen pusztitást csak az ellenség visz végbe ott, ahol elvonul. Az egykori dölceg, fiatal emberből kész öreg ember lett. A szemei beestek, barázdás arca formátlanul megnyult. Fejét, bajuszát erősen megütötte a dér, mint kora reggel az októberi mezőt.

Különben most is mosolyogva lépett a tornácba, hol üldögéltem.

— Adjon Isten jó napot, tekintetes uram. Áldom az istenemet, hogy láthatom még egyszer!

— Hozta Isten Pál. Foglaljon helyet Pál! Hogy van? Hogy megyen a világ folyása?

Hát bizony tekintetes uram, hol kerék, hol talp! Csak úgy vegyesen.

— De legalább egészséges, ugy-e?

Hát egészségem volna, a kicsodás! Hanem megnehezdedtem, tekintetes uram! Erősen megnöttek a hegyek! Emlékezhettek, hogy régen úgy táncoltam, mint a bolha. De most? . . . Kutyának kell a tánc! Jó ha másképpen járhatok!

— Hát a felesége?

A biz', az is gyenge! Megette a sok guzsolódás, a sok gyermek. Alig tud a favágóról egy öl fát bevinni.

— S a gyermekek?

— Tyűh, azok megnöttek! Kivált a leánygyermek hamar nő, tekintetes uram, mint a luczerna! Alig viszik ki bölcsőjét a házból, s már gondoskodni kell a parafnumáról.

megjelenik a főszolgabíró utasítására a képviselő-testületi gyűléseken és ott észrevételeit, javaslatait megteheti. — Különös gondot kell arra fordítani, hogy a községet megillető mindenféle bevételek és kiadások helyesen vannak-e a költségvetésben felvéve és a számadások felülvizsgálatainál azok helyesen vannak-e elszámolva. — Megvizsgálja a községi közmunka összeírását és kivetést; a kiskorúak és gondnokoltak készpénzének és pénzürtékeinek számadását és mérlegét; a kihágási pénzek büntetés-nyilvántartását és az erre vonatkozó pénzes-naplót; a gazdasági munkás- és eselédsegélypénztár összeírását és kivetési lajstromát; a járás területén bíró kiházasítási, betegsegélyező és temetkezési egyletek pénzkezelését és számadását; a községi kórházak pénz- és vagyonkezelését.

Megvizsgálja, lezárja és hitelesíti a főszolgabíróhoz beküldött pótdadó-kivetési lajstromokat. A vármegyei pótdadók és az utadó törülésre vonatkozó törlési jegyzéket felülvizsgálja és aszerint véleményt terjeszt elő. — Ellenőrzi az állami adók kivetését és behajtását az adókötelezettek és adótárgyak összeírása alapján.

Végül kiszállási alkalmával a járási számvévő utazási költséget és napidíjat számolhat fel. És pedig: ezen kiadások rendszerint az állampénztárt terhelik. Ha azonban a járási számvévő kiküldetése az előjárás vagy egyeseknek mulasztása miatt vált szükségessé, azok a mulasztók által az előlegező állampénztárnak visszatérítendő. Magánfelek érdekében és kérelmére teljesített hivatalos költségeit azonban a magánfél viseli, — a mit az illető esetleg köteles az állampénztárnál előre letétbe helyezni.

Ezekben adtuk nagyban és egészben a járási számvévői intézmény lényegét a miniszteri utasítás nyomán világos keretben.

Költséges intézmény lesz ez is, mint a többi, de mint láttuk, a szervezési és fenntartási költségek tisztán a pénzügyi tárca terhelik, csakis a kiküldetésből eredhető költségekkel lehet a mulasztásokat terhelni, a mint az a jog- és igazság szerint helyesen is van megállapítva.

Fontos ez intézmény nagyon, mert vagyonkezelésről és elszámolásról van szó, a mit a községi alkalmazottak már nem voltak képesek teljesíteni, sem a főszolgabírói hivatalok ellenőrizni s így több idejük marad a még fontosabb közigazgatási személyi ügyek és érdekek elintézésére.

Ütik-verik a közigazgatást minden oldalról. Tessék annak beléletebe betekinteni és igazságsan itélni, nagy tévedésről kell azoknak meggyőződnie, kik ily halvéleménnyel vannak a közigazgatás felől. A mit itt felsoroltunk, az csak egy kanálnyi merített mennyiség a közigazgatási ügyek és teendők tengeréből és mégis mily sok, hát mennyi lehet ez egész tömegében?

Mentve lesznek a községi és körjegyzők, továbbá a községi bírák is attól a sok felelősségtől, melyet rájuk a sok elszámolás rótt, mentve a sok fegyelmi eljárástól, a mit a legtöbb esetben önhibájukon kívül nem tudtak kikerülni és a közvagyon jó, biztos ellenőrködő felügyelet alá kerül.

Nem remélt mértékben fogja ezen intézmény

Leborgasztotta fejét s kissé eltűnődött. — Azután folytatta:

— Egyébiránt nekem a leánygyermekkel nincsen sok szerencsém. Olyan egészségesek mint a makk s még sem mennek férjhez. Pedig a házukat úgy járják a leányok, mint a legyek. En nem tudom: hogy mi kivetni valót találhatnak bennük!

Panaszolt, panaszkodott jó darab ideig. Mert a szegény falusi nép sok mindenben szűkölködik, de panaszkodni valója az mindig bővíben van.

Hanem egyszer aztán olyan dologra fordult a beszélgetésünk, a mitől Madaras Pálnak az arca is, a hangja is megváltozott. Az arca kiderült, a hangja erőt kapott:

— Hej, tekintetes uram az a vadászat!... az a vadászat!... Csak azért is kár megvénülni!

— Még most is annyira szereti?

— Én? Oda adnám érette a lelkem üdvösségét! Ha a kopóm a határon elcsahintja magát: elfelejtem, hogy hatvan esztendő nyomja a vállamat! Ugy érzem, mintha csak most jöttem volna haza a katonaságtól! Nem magas akkor nekem a legmagasabb hegy sem. Az igaz, hogy most nem tudok úgy a vad elibe kerülni, mint hajdan, hanem azért még most is csak el-elkéregetem egy-egy nyulokat az igazolványát, ha felém vetődik. Ámbár megesisik, hogy ma-már hibázom is. Mert az öreg ember szemé nem ér egy fa kóvát! Még aludni sem tud úgy mint a fiatalé.

Lemondólag legyintett kezével.

— Különbözik minnek is? Rossz idők járnak most a szegény emberre! Más időköt élünk, más pennával irnak! Összeszorította az öklét és fölfenyegedett vele a magasba:

— Hogy az Isten még azt is verje meg, a ki kitalálta ezt a vadászati törvényt!... Régebben az enyém volt a határ. A kutya sem kérdezte: hogy mit keresek rajta? De most, a kormány eladja a vadat még a lábán, mint a megszorult gazda a gabonát. Fizetni kell puskáért, területért, még a kutyaért is. A mi határunkat is egy adórjáni vadász bérelte ki, mert a magánféle szegény ember nem fizethet tizenöt husz forintot a mulatságra.

a közigazgatást az egész vonalon megkönnyébbíteni és ezért ne is idegenkedjünk tőle kezdetben, ha a közigazgatás tulterhelt szekere az első időkben a hivatalos uton döcögni is fog, de egy pár év alatt az akadálytalanul fog haladni a kor követelményei által parancsolt helyes cél felé.

A vármegyeről.

Gömör-Kishontvármegye közig. bizottsága folyó hó 12-én Rimaszombatban tartotta szokásos havi ülését, Pelsőczy Hámós László főispán elnöke alatt.

A rendes tárgyakon kívül nevezetesebb tárgy volt a törvényhatóság kezelése alatt álló utvonalak 1905 és 1906. évre elkészített költségvetése. Az alispán által bemutatott költségvetési előirányzat szerint:

1905-ik évre:		1906-ik évre:	
a bevétel	288738 kor. 61 fill.	261030 kor. 75 fill.	
a kiadás	257342 kor. 18 fill.	257342 kor. 18 fill.	
maradvány	31396 kor. 43 fill.	3688 kor. 57 fill.	

A közigazgatási bizottság a költségvetést oly hozzáadással, hogy a már közgyűlési határozattal a törvényhatósági utak sorába felvett Putnok—királdi, Jolsva—nandrás—ratkói és a Darnya—hangonyi utvonalak fenntartási költségei is ezen irányzatban benne vannak — jóváhagyja.

Ugyancsak az előterjesztéshez képest a jelzett évekre az 1890. évi I. t. cz. 22 ik § a értelmében a 3 kézi napszám ára 3 koronában, az igás napszám ára pedig 6 koronában és az utadó hátralék 10%-ban megállapítandónak hozatik javaslatba. A költségelőirányzat a törvény értelmében szabályszerű 15 napi közszemlére kitétel céljából az alispánhoz tétetett által.

Továbbá fontosabb tárgya volt az ülésnek a rimaszombati pénzügyigazgatóság jelentése, mely szerint az 1904. évi augusztus havi menetére nézve az eredmény a következő:

A) Egyenes adó:

Megállapított tartozás	1638850-73 fill.
Befizetés 1904. januártól — július hóban	78233 29 fill.
1904. augusztus hóban	301983 67 fill.
Összesen	1096216-96 fill.
Hátralék	548633-96 fill.
Összehasonlítás az 1903. évi befizetési eredménnyel.	
1903. évi július havi befizetés	606770-30 fill.
1904. évi július havi befizetés	156845 86 fill.
Összesen:	763616 16 fill.
E szerint az 1904. évi eredmény az 1903. évi januártól — július havában elértnél	181462-93 fill.
lérrrel nagyobb, — az 1903. évi augusztus havában elértnél	145137-31 fill.
lérrrel szintén nagyobb.	

B) Hadmentességi díj:

Megállapított tartozás	45367-40 fill.
Befizetés 1904. januártól — július hóban	6637 95 fill.
1904. augusztus hóban	2901 64 fill.
Összesen:	9539 59 fill.
A hátralék	35827 81 fill.
Összehasonlítás az 1903. évi befizetési eredménnyel:	
1903. évi július hóban befizetés	5259 34 fill.
1903. évi augusztus hóban befizetés	1511 97 fill.
Összesen:	6771-31 fill.

Ezekhez képest tehát az 1904. évi eredmény az 1903. évi július havában elértnél 1378-61 fillérrrel nagyobb, az 1903. évi augusztus havában elértnél 1389 67 fillérrrel szintén nagyobb.

A halántékai kigyultak. Látszott rajta, hogy az indulat mind jobban előnti.

— Aztán egy eféle jövevény úgy uralkodik itt, mintha az egész határt az édesapjától örökölte volna! Nem szabad itt másnak senkinek vadászni! Egyszer a télen elfogott volt a vágy. Nem birtam magammal. Megéjszaka is folyvást a kopóm hajtását hallottam. Azt hittem, megbolondulok! Kimentem hát ide a Cserjésre s löttem egy haszontalan süldőt. S mit gondolt tekintetes uram, nem megbüntettek-e? Annak a drágalatos adórjáni puskásnak odafizettem egy szép üszöborjum árát! S volt lelke a gazembernek, hogy elvegye egy semmiség süldőért.

Majd kissé tompább hangon jegyezte meg:

— Hanem hát nem is volt szerencsés a borju árával!

— Hogy-hogy?

— Meglőtte aztán itt valaki a falu erdejében.

— Meglőtték?

— Meg azt, tekintetes uram, úgy, hogy még azt sem mondta: befellegzett! Ott maradt abban a szent helyben!

S ki löttem meg?

— Hát azt immár ember nem tudhassa! En csak annyit tudok, hogy eleinte még engem fogtak volt gyanuba! Már mint hogy én löttem volna meg! Azért mert én fizettem neki!

Megvakarta a fejét és úgy bölesekedett.

— Az igaz, ha az a süldő megérte a borjut: akkor az a borju is megérte ő kelmét.

Alattomosan hunyorított egyet s diadalmasan fenyegetett a mutatóujjával:

— De ugy kitisztáztam magam, tekintetes uram, hogy a szentek közzé felvehettek volna! En ugy ki!...

A nap már lenyugodott a bedei hegyek mögött. Az én öreg czimborám is nemsokára felkelt és távozott.

En pedig még sokáig eltűnődtem ott az alkonyatban, hogy ezt az embert is beh más embernek láttam hajdanában!...

C) Egyéb jövedelmi ágak:

Fogyasztási és italadóban az 1904. évi augusztus hóban 404-60 fillérrrel nagyobb.

Jog, bélyeg, díjjövedék s illetékegyenértékben 16035 36 fillérrrel nagyobb és dohány-jövedékben 164 88 fillérrrel kisebb az 1904. évi eredmény mint az 1903. évi augusztus havi eredmény.

Az 1904. évi augusztus hóban fizetési halasztás 9, ideiglenes házadó-mentesség pedig 39 esetben adatott ki.

A közadók kezelése és behajtása körüli hanyagság miatt községi alkalmazottak bírságolva nem lettek.

Továbbá a kir. pénzügyigazgatóság, hogy az adófelszólamlási bizottság a hozzá felebbezett ügyeket tárgyalta, üléseit befejezte s a hozott határozatról az érdekelteknek, az értesítés (jegyzőkönyvi kivonatban) kézbesítés végett kiadott.

Hogy a múlt augusztus hóban a pénzügyi közigazgatás menetében az a sajnálatraméltó eset adta magát, hogy a tornallyai járási főszolgabírói helyettes végrehajtó Gallo János a foganatosított végrehajtás folyamán adóhátralékot vett fel, mely összeget saját céljaira fordította, azzal megszőkött.

Mielőtt azonban céljához juthatott volna, a járási főszolgabírótól vett hivatalos értesítés szerint Hamburgban elfogatván, letartóztatott.

Az elszikkasztott összegből azonban kár sem az egyesekre, sem az államkincstárra nem hárul, mert egyes községi előjárókat illeti a mulasztás, kik a sikkasztott összeget visszatéríteni fogják.

A rendes ügyek tárgyalása után az ülés d. u. 1 órakor véget ért.

*

Délután 2 órakor Bornemisza László alispán elnöke alatt a vármegyei központi inség bizottság ülésezett. Jelen voltak: Hevessy Bertalan, Samarjay János, Fáy László, Molnár József, Hámós Aladár, Dr. Kovács László, Bornemisza Elemér, Mihalik Dezső, Schröder Gyula, Fekete Pál, Szabó Elemér, Ragályi Géza, Lukács Géza, Lakner László és Komáromy István tb. íszbíró, a bizottság jegyzője.

A bizottság tudomásul vette, hogy a rendkívüli közgyűlés intézkedése alapján 6500 mm. burgonya vásároltatott az esetleg beálló szükség fedezésére élelmi célköl és tavaszi vetőmagul. Köszönetet mond a vármegye alispánjának körültekintő gondoskodásáért és felhívja a járási bizottságokat, hogy jelentéseiket a szükségletéről sürgősen terjesszék be.

A mennyiben pedig nem ingyenes segélyről, hanem a szükséges cikkeknek a piaci verseny kizárásával czél szerű beszerzéséről és készpénz, esetleg jótállás melletti kiosztásáról van szó, felhívja a járási bizottságokat, hogy ez irányban is a községi képviselőtestületekkel tárgyaljanak.

A megvásárolt burgonya mennyiségét Rimaszombatban rendeli el elraktározni a bizottság és megkeresi az eladókat, hogy azt október hó 1-énél előbb ne szállítsák. A vételár, valamint a szállítási költségeknek kifizetésével az alispánt bízta meg, illetve amennyiben erre a közgyűlés a felbatalmazást már megadta, kéri fel.

Ugyancsak felkéri az alispánt, hogy az államkormányhoz 40000 kor. kamat nélküli kölcsön engedélyezéseért felírni sziveskedjék.

Több tárgy nem lévén d. u. 5 órakor az ülés be-rekesztetett.

Hírek és vegyesek.

Olvasóinkhoz. Tisztelettel felkérjük lapunk mindazon olvasóit, kik még az előfizetést meg nem ujtották avagy hátralékaikat ki nem egyenlítették, hogy úgy az előfizetést megújítani, mint a hátralékos előfizetést ki-egyenlíteni sziveskedjenek. Tisztelettel a „GÖMÖR-KISHONT“ kiadóhivatala.

Személyi hírek. Vozáry György kir. tszéki bíró és dr. Mészáros István kir. ügyész szabadságra távoztak. Mészáros István tszéki bíró és Wellesz Ferenc tszéki albiró szabadságról visszaérkezve hivatalukat elfoglalták. — Dr. Kovács László városunk polgármestere, a város ügyei elintézése céljából, több napra Budapestre utazott.

A tiszai ág. ev. egyházkerület f. hó 20 és 23 án tartja évi közgyűlését Nagyváradon. Megyénkből a közgyűlésen számosan vesznek részt s már bejelentettek magukat: Szentiványi Árpád egyházkerületi felügyelő, Kubinyi Géza, Glaufl Pál, dr. Markó Sándor, Terray Gyula, Madarász Pál, Medveczky Sándor, Kemény Lajos, Szontagh Béla stb.

Egyházi hírek. A rozsnói egyházmegyében következő változások történtek: Machay Alajos krompachi káplán Gömör-Bákosra nevezetett ki plébánosnak; Sarlós János rákosi plébános helyettes Krompachra ment káplánnak. Az elhalt Bárdossy Géza semináriumi alkormányzó helyét dr. Beliczky János eddigi lelkiigazgató foglalta el. Lelkiigazgatóvá Rónai János szomolnokai ideiglenes káplán nevezetett ki. Kápláni minőségben Zemann Ödön Tornáról Szeentsimonba, Balog János Szeentsimonból Sőregre, Simon Imre Sőregről Tornára küldettek. Fecske István a középiskolai tanári oklevél megszerzése végett Budapestre küldetett.

Kinevezés. Dr. Uthy István ózdi járási gyári orvost, — Uthy Antal helybeli kántor unokaöcseét — Borsodvármegye főispánja tiszteletbeli megyei főorvossá nevezte ki.

Áthelyezés. A vallás- és közoktatási m. kir. miniszter Zayzon Samu dobsinai állami polgári iskolai tanítót a dicsőszentmártoni, Vannay Ferenc csongrádi áll. polgári iskolai tanítót pedig a dobsinai áll. polgári iskolához helyezte át.

Tanügyi kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter a rozsnói ág. hitv. ev. főgimnáziumhoz a főnálló szerződés értelmében Hraszkó Kálmán ág. hitv. ev. tanítóképző intézeti rendes tanárt egy évi próbaidő fontartásával ideiglenes rendes tanárrá; Eisert Árpád szakvizsgás tanárjelöltet pedig helyettes tanári minőségben kinevezte.

Izraelita ünnepek. F. hó 10- és 11-én ünnepelelték az izraeliták az újév ünnepét, mely napokon a helybeli imaház is megtelt ájtatos hívőkkel, sőt a templom nem is tudta befogadni a hívőket, úgy, hogy az előjáróság kénytelen volt a nagy ünnepekre a hitközség tanácstermében pótimaházat berendezni. — Ma, vasárnap este kezdődik az engesztelési ünnep az ugynevezett hosszunap, mely a zsidóság legnagyobb ünnepe, a zsidók az egész napot ájtatos imával és bűjtöléssel a templomban töltik.

Esküvő. *Kollányi* László helybeli pénzügyigazgatási irodatiszt, f. hó 28-án tartja esküvőjét *Ronka* János helybeli vászonkereskedő kedves leányával — *Karolával*.

Halálozás. Vármegyénk egyik tekintélyes, széles körökben tiszteltnek és szeretetnek örvendő családját szomorította meg mély gyász. *Kubinyi* Sándor özvegyfalai földbirtokos, *Kubinyi* Bertalan megyei főlevéltárnok apósa, ki hosszú időn át a vármegye szolgálatában is állott, hosszas betegeskedés után f. hó 12-én 70 éves korában Várgedén elhunyt. Közkeveltségben álló derék ember volt, kinek elhunytát kiterjedt rokonság gyászolja. A vármegye is gyászol, kitűzték a gyászlobogót s f. hó 15-én a főtisztviselők megjelentek a vármegye képviselőtársaságban a gyászszékben, ahol elhunyt ravatalára koszorút helyeztek. A temetés impozáns volt, Várgede és vidéke földbirtokosai, számos megyei előkelőség s a falu lakossága mélyen meghatva kísérte utolsó útjára a családi sírboltba őseihez térő tiszteltes férfiut. Az egyházi szertartást *Glauf* Pál főesperes, helybeli ág. ev. lelkész és *Kemény* Lajos oszgyáni lelkész, esperességi főjegyző végezték. — A család a következő jelentést adta ki: „Özv. *Kubinyi* Sándorné szül. *Okolicsányi* Mária mint neje, *Kubinyi* Irén férj. *Kubinyi* Bertalané, *Kubinyi* Jolán, *Kubinyi* Zoltán mint gyermekei, *Kubinyi* Bertalan mint vő, *Okolicsányi* Etelka, özv. *Okolicsányi* Gyuláné szül. *Török* Judit mint sógornők, *Kubinyi* Imre mint nász, az összes rokonság nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy felső-kubinyi és deménfalvi *Kubinyi* Sándor földbirtokos folyó évi szeptember hó 12-ik napján, délután 12 és fél órákor hosszas szenvedés után életének 70 ik, boldog házasságának 46-ik évében elhunyt. — A megboldogult hült temetési folyó évi szeptember hó 15-ik napján, délelőtt 9 és fél órákor az ágost. hitv. evang. egyház szertartása szerint fogják Várgedéből — Guszonára a családi sírkertbe elhelyeztetni. — A hátrahagyottak szeretete kísérje örök nyugvó helyére s örködjék szent emléke telett.”

Állatorvos választás. *Rábely* Béla mezőhegyesi mentelepi állatorvos — lapunk kiadójának fia — a katonai szolgálatból kilépett s f. hó 15-én elfoglalta új állását Horgoson, hol községi állatorvossá választották meg.

Gazdasági tudósítók. A m. kir. földmivélségi miniszter Gömör-Kisbonyvármegyébe: *Czeplédi* Lajos Jolsva város határára, *Kubinyi* Pált Nagyrőce város, *Varga* Józsefet Rozsnyó város és *Krausz* Jánost Dobsina város határára a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Vizsgatétel. *Tóth* Endre, a kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőszékhez beosztott számgyakornok az államszámvevőtan vizsgát sikeresen letette.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter *Lipták* Lajos rozsnyói kir. járásbírói tevékenységi átalakító díjnokot az orosházi kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

A tanév kezdete. A helybeli polgári leányiskola állami iskolai minőségében f. hó 15-én kezdte meg működését. E napon volt az ünnepélyes megnyitás, melyen a beiratkozott 120 növendék jelen volt. A növendékek *Matolcsy* Pál énektanár vezetése mellett elénekelték a Hymnuszt, melynek elhangzása után az állami polgári leányiskola igazgatója: *Kathona* Géza lendületes és tartalmas beszéddel intézett a növendékekhez, kik nagy figyelemmel hallgatták a megszívlelendő szavakat. Majd elénekelték igen szépen a Szózatot s aztán szép rendben az egyes osztályokba vonultak, hol az osztályfőnök a rendtartást felolvasta nekik és nyomatásban is kiosztotta a növendékeknek. Másnap már a rendes tanítás kezdetét vette. — Ugyancsak 15-én nyitották meg hasonlóan ünnepélyesen az állami elemi leányiskolát, hol 270 növendéket irtak be. Itt az új igazgató: *Matolcsy* Pál tartott szép beszédet, meglehetősen határos szavakkal buzdítva a növendékeket jó magaviseletre és szorgalomra.

Templomi imádságok. *Czinke* István helybeli ref. lelkész sajtó alá rendezte vasárnap, évszaki, ünnepi és alkalmi templomi imádságait. A munka — melyet a gömöri ev. ref. egyházmegye lelkészi testülete ad ki előleges megbírálás alapján — még e hó folyamán kerül ki a sajtóból jó erős papíron, öreg betűs nyomással, egész vászon kötésben 16 ivnyi tartalommal, s az ára 4 korona lesz. Meg lehet rendelni a bizonyára értékes és nagybecsű művet *Lévai* Izsó könyvkereskedésében.

Ménvizsgálatok. Az 1905-ik évre biztosítandó fedezetési állományok ügyében már folynak a tárgyalások s mult héten Miskolcra volt a tárgyalás *Illgner* Nándor mentelepi parancsnok részvételével.

Kinevezés. A m. kir. földmivélségi miniszter az állami kezelésbe vett községi s némely más erdők és kopárterületek kezelésénél alkalmazott erdőtiszték létszámában: *Pascu* Viktor végzett erdőszaki akadémiái hallgatót, a rimaszombati m. kir. áll. erdőhivatalhoz erdőgyakornokká nevezte ki.

Nagy idők tanuja. *Serkén* f. hó 9-én temették *Ádám* *Tóth* István földmives gazda, 1848—49-iki honvédet, ki a szabadságharcot elejétől fogva a világsíri fegyverletétél vitézül végigharcolta. Nemesak a háborúban, de mint gondos gazda is megállotta helyét, a faluban közszeretettel örvendett. A serkei 48-as körzászlója alatt testületileg jelent meg az elhunyt temetésén.

Uj gyógytár. *Zajacz* Károly gyógyszerész, Harkácon gyógytár nyitási jogot kért meg. Ismerve az ottani községek fekvési viszonyait, melynél fogva igen sok község távol fekszik a gyógytáraktól és figyelemmel a lakosság számára, mi is indokoltnak találjuk, hogy Harkácon gyógytár nyitassék.

A Kőbörg-birtokok bérbeadása. E hónap elején nagy családi tanácskozás volt Kőbörgben arról, miként lehetne *Luzsa* hercegnő adósságait rendezni. *Kő-*

burg Fülöp herceg még öt évvel ezelőtt hatmillió koronára kölcsönt vett fel összes uradalmaira, hogy törlessze neje adósságait. Akkor úgy volt, hogy bérbeadja rengeteg birtokait, de erről később a cselédség érdekében lemondott. Most, mint Bécsből jelentik, Kőbörg Fülöp egyik magyarországi kastélyát, valószínűleg a balogvári bocsajtja *Luzsa* hercegnő rendelkezésére. Ez a kastély remek negyven holdas angol park közepén áll s igen hasonlít a király schönbrunni kastélyára. A kétemeletes kastélyban harminezüvely szoba van s e szobákban szép antik bútorzat. A hozzátartozó roppant kiterjedésű erdőket és vasgyárakat nem lehet bérbeadni, mert hitbizományt képeznek. Szakszerű kezeléssel ezek hatszáz ezer korona jövedelmet hozhatnak.

Kaszinó-estély. A helybeli fiatalság e hó folyamán még egy kaszinó-estély megtartását vette terfve.

A csendőrség köréből. *Szabó* József m. kir. csendőrnagy, pozsonyi kerületi parancsnok-helyettes, f. hó 13-án városunkba érkezett a helybeli csendőrszakasz megvizsgálása céljából. A parancsnok mindent a legnagyobb rendben talált és *Kolba* Oszkár csendőrhadnagy, szakaszparancsnokot: megdicsérette.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter *Zatroc* János nagyrócei adóhivatali gyakornokot a sümegi adóhivatalhoz ideiglenes minőségű adótitkárrá nevezte ki.

A miskolczi kereskedelmi és iparkamara ülése. A miskolczi kereskedelmi és iparkamara szept. hó 14-én tartotta első őszi ülését *Radványi* István kir. tanácsos elnöke alatt. Az ülésen városunkból *Horváth* György, *Rozsnyóról* *Feymann* László külső tagok jelentek meg. — Az elnöki előterjesztés tárgyaiból kiemeljük a fontosabbakat: megemlékezett a felső kereskedelmi iskolai tanárok szűnidei tanfolyamáról, a kormány textilipari alapításai révén a kamarai kerület érdekében tett akciókról, a miskolczi helyi- és interurban telefon kiterjesztése iránti kezdeményezésről, a miskolczi karácsonyi vásár részére engedélyezendő tárgysorsjáték kérelmezéséről. A dr. *Sugár* Ignác titkár által előterjesztett irodai jelentés tudomásul vétele után rátért az ülés a napirendre, melynek során tárgyalattak a gömöri faipar r. t. pelsűzei vállalat betegsegítő pénztárának ügye is. A kamara nem ellenzi a külön betegsegélyező pénztár felállítását, de csak azon kikötéssel, hogy előbb a sulyos helyzetbe került rozsnyói kerületi betegsegélyező pénztár ügye rendeztesék. — A kerületi tanoncz- és segédmunka-kiállítás a kamara — tekintettel az inséges időkre — 1906-ra halasztotta. — Targyalta és némi módosítással elfogadta a kamara Hevesvármegyei kémményseprő- és Eger város piaci- és vásári szabályrendeletét, valamint nem ellenezte a Gyöngyös által kért havi állatvásár engedélyezését. — Örömmel vette tudomásul az ülés, hogy a kereskedelemügyi miniszter az ipartörvény revizionális munkálatait megindította, mely alkalomból a kamara *Heronymy* minisztert és *Szterényi* min. tanácsost feliratban üdvözölte. — Ugyancsak örömmel vétett tudomásul, hogy a miniszter Miskolcon szabázati és Gyöngyösön cipészipari tanfolyamot engedélyezett. — Pártolta az ülés több társ-kamara megkeresését, nevezetesen a soproni, kassai, temesvári, nagyvárad, kolozsvári kamarák előterjesztését a képviselőválasztói jogok az iparosokra és kereskedőkre leendő kiterjesztése, a látszerész-iparnak képesítéshez kötése, az ipari célokra használt benzín árának meghatározása, a szeszgyárak részére szükséges tengeri fuvardíj-kedvezménye és a takarmánytarifának kereskedőkre leendő kiterjesztése iránt. — A gyöngyösi tűz által károsult kisiparosoknak műhelyfelszerelésekkel leendő támogatását célzó akciókat a kamara javaslatára a kormány folyamatba vétén, az ülés az elnökséget bizta meg ez akció határozat támogatásával s a rimaszombati általános ipartestület nyugdíjgyűlésére javára 50 koronát szavaztak meg. Több kisebb ügy elintézésével az ülés véget ért.

Tűz Serkén. F. hó 12-én éjféltűtán 2 órákor *Serkén* *Tóth* István községi bíró portáján tűz ütött ki és elhamvasztott mintegy 800 koronát érő takarmányt és szalmát. A tüzeset valószínűleg boszu műve, de a tettes eddig nem volt kézrekeríthető.

Végtárgyalás. Még ez év augusztus hó 4-én történt *Sumjácson*, hogy *Zacsok* Péter a feleségét, kivel folyton civakodott és ki e napon is részegre itta magát, addig verte egy hasábitával, míg ez meghalt. A hullát felboncolták s a tettest letartóztatták. F. hó 16-án volt ez ügyben a főtárgyalás *Kolbaj* Sándor elnöke alatt, szavazó bírák voltak: *Lengyel* György és *Velez* Ferencz. A vádhatóságot dr. *Musotter* Miklós kir. alügyész képviselte. A bizonyítási eljárás befejeztével a bíróság *Zacsok* Péter bűnösnek mondta ki a halált okozó sulyos testi sértés bűntettében s öt két évi börtönrre ítélte. A kiállott vizsgálati fogságból egy hónapot beszámított a bíróság.

Uj banda. *Oláh* Gyula közkedvelt primásunk egyesült az ugyancsak ide való *Kalocsay* Lajos magyar fogású primással és több ügyes idegen taggal szaporították zenekarukat — Ismét lesz tehát jó cigányunk, csak pártolásra találnának. Egy időben már volt alakulóban egy zenepártoló egyesület, de akkor nem sikerült megalakítani; jó lenne e kérdést ismét felvetni, hátha nagyobb lenne a lelkesültség.

Vasuti elgázolás. F. hó 14-én, szerdán délután a Tiszolc felől jövő tehervonat elgázolta *Orlaj* Déreken a 65 éves *Oláh* *Andrásné* *Kalocsai* *Máriát* és 2¹/₂ éves unokáját: *Kalocsai* *Máriát*. Az eset egy történt, hogy az orlajtöréki megálló őrháznál egy toldalékot építenek s az ott dolgozó napszámosokhoz tartozó öreg asszony — mikor látta, hogy a tehervonat jön — a vágányok közelében levő kis gyermeket — kinek anyja a faluba ment vízért — biztonságba akarta helyezni. Át is ment a vágányokon az öreg asszony s felkapta a kis leányt, de a visszamenetelre már nem volt ideje, mert a gép nagy erővel elűtötte mindkettőjüket. Az öreg asszony nyomban meghalt, a kis gyermeket pedig, kinek bal kezéből teljesen ketté vágta a gép, beszállították a városba, de utközben meghalt. — A hír vétele után dr. *Lichtschein* *Adolf* vasuti orvosi tanácsadó nyomban kiment *Orlajtörékre* s a sérült gyermek beszállításáról ő gondoskodott. Az esetet bejelentették a vizsgáló bírónak, ki az orvosokkal nyomban kiszállott a helyszínére s a boncolást megejtették. Kiderült, hogy az asszony kezén, lábán sulyos csonttöréseket szenvedett, bordái törtek össze, mája és a szív boka megrepedt és elvérzett. A gyermek hulláját f. hó 15-én boncolták fel. — A szerencsétlen kis leányt a

kezéből vágta el a gép s koponyáját darabokra törte. A vizsgálatot az ügyben megindították.

Birtok-eladás. *Szokolay* *Alajos* és neje *Berthold* *Sarolta* grófnő *Gesztetén*, *Jesztén* és *Majomban* levő nagy kiterjedésű, több mint 3000 kat. holdnyi birtokukat — mint halljuk — 400000 koronáért eladták *Holländer* *Lajos*, *Reinitz* *Zsigmond* és dr. *Cziner* *Miksa* rimaszombati lakosoknak.

Balthazar mester a maga nemében talán egyetlen magyar bűvész, városunkba érkezett s f. hó 18. és 20-án este 8 órákor, saját disziplínával berendezett színpadán előadást tart a Három Rózsa vendéglő nagytermében. Az általa felmutatott elismerő nyilatkozatok, de meg azon körülmény is, hogy 3 év előtt teljes megelégedésünkre mutatta be magát, biztos garantiát nyújtanak arra, miszerint élvezetes és újabb mutatványokkal fogja közönségünket mulattni. Ezek után ajánljuk a nagy közönség figyelmébe és pártfogásába.

Közigazgatási nyomtatványok. Lapunk kiadójának fia: *ifj. Rábely* *Miklós*, jóbirú rimaszombati könyvkereskedő ez uton adja tudomására a közigazgatási tisztviselők és hatóságoknak, hogy könyvkereskedésében mindentféle a törvény és rendeletekben megállapított közigazgatási nyomtatványok a legjutányosabb árban kaphatók.

A községi és körjegyzők fizetésének rendezése. A községi és körjegyzők, valamint a segédjegyzők illetményeinek szabályozásáról szóló 1904. évi XI. t. cz. végrehajtási utasításának kibocsátása tárgyában kelt 77500—904. számú belügyministeri körrendelet értelmében jársonként bizottságok lévén alakítandók, azok az utasításhoz képest a f. évi ugusztus hó 27-én tartott rendkívüli közgyűlésben a következőleg alakították meg: 1. *A rozsnyói járásban*. Nagy Elemér jb. főszolgabíró elnök, *Hevessy* *József* és *Spezián* *Gusztáv* rendes, *Mayer* *Géza* pót, *Ónody* *Károly* és *Pósch* *Gyula* kinevezett tag. — 2. *A nagyrócei járásban*: *Kuna* *Aurél* jb. főszolgabíró elnök, *Czékus* *László* és *Bradofka* *Károly* rendes, *Markus* *Dénes* pót, *Hisnyai* *Heinzelmann* *Alföld* és *Zachar* *Sámuel* kinevezett tag. — 3. *A rimaszombati járásban*: *Máriássy* *Gyula* jb. főszolgabíró elnök, *Knöpfler* *Károly* és *Okolicsányi* *Agoston* rendes, *Aronffy* *Ernő* pót, *Basilidesz* *János* és *Bobok* *Tivadar* kinevezett tag. — 4. *A rimaszécsi járásban*: *Osváth* *Dániel* jb. főszolgabíró elnök, *Horváth* *József* és *Czibur* *Pál* rendes, *Stelkovich* *László* pót, *Marikovszky* *Géza* és *Szabó* *László* kinevezett tag. — 5. *A tornallyai járásban*: *Szentmiklóssy* *Béla* jb. főszolgabíró elnök, *Hevessy* *Bertalan* és *Szelezky* *Zoltán* rendes, *Valter* *Gyula* pót, *Tornallyay* *Zoltán* és *Möesz* *Miksa* kinevezett tag. — 6. *A garamvolgyi járásban*: *Tomory* *Géza* jb. főszolgabíró elnök, *Schröder* *Gyula* és *Zapotoczky* *Endre* rendes, *Gölniczky* *Gyula* pót, *Okolicsányi* *Lajos* és *Hering* *Samu* kinevezett tag. — A megalakított bizottságok utasították, hogy munkálataikat 30 nap alatt a vármegye alispánjához terjesszék be, hogy azt az októberi rendes közgyűlés újlag tárgyalhassa. A becső bizottságok feladata lesz a községi és körjegyzők jelenlegi jövedelmének felbecsülése, illetve pontos megállapítása.

Fehér rókák. Nem a sarkvidéki fehér róka-fajról van szó, hanem a mi vörös rókafajunk elfehéredett albinóiról. *Bártfa-fürdő* környékén úgy látszik elég gyakoriak, mert ez évben már hármat küldtek onnét dr. *Lendl* *Adolf* preparáló intézetébe kitömés végett. Az elfehérelt állatok általában ritkák, a természetben s éppen ezért eléggé érdekelhetik ez a jelenség vadászainkat.

Agyonverte a sógorát. *Lekenyén* folyó hó 12-én *Cselényi* *Péter* tibai lakos a kocsmában összeszólalkozott sógorával: a 37 éves *Mázik* *István* tibai lakossal s annyira mentek, hogy a civódás közben *Cselényi* hátulról nekiment egy fejszével sógorának s egy csapással ketté vágta koponyáját úgy, hogy az erőteljes fiatal ember a sérelem következtében 2 óra alatt meghalt. A vizsgálatot megindították s *Basilidesz* *Barna* tornallyai albiró, dr. *Musotter* *Miklós* kir. alügyész, dr. *Zehery* *István* törvényszéki és dr. *Gescheit* *József* pelsűzei körörvossal a helyszínén megjelentek folyó hó 13-án s a hullaboncolás megejtették. A tettest letartóztatták.

Szarvas bögés. A rimamurány-salgótarjáni vas-műegyesület klenőci erdejében megkezdtek a szarvasok a bögést. Arról értesültünk, hogy ezideig 5 szarvast hallgattak ki az erdőőrök s már minden kihallgatott szarvasnak meg van hiva a vendége: egy-egy szenvedélyes vadász személyében.

Összezúzta a gép. A runyai malomban *Nagy* *László* molnárnál alkalmazásban levő *Soltész* *Lajos* fiatal fiu folyó hó 16-án este, a kerék szíjját akarta megigazítani, de oly szerencsétlenül manipulált, hogy a fogaskerek oda kapta jobb kezét és összezúzta. A nyert első orvosi segély után beszállították a helybeli közkórházba folyó hó 17-én.

Lólopás. *Oszkocsil* *János* szabadkai molnár 2 legelésző lova közül az egyet f. hó 11-én a szabadkai rétről a kóbor cigányok ellopták. — A csendőrség a tetteseket erélyesen nyomozza.

Anyakönyvi kimutatás. A rimaszombati áll. anyakönyvi hivatalban augusztus havában a következő születések, házasságok és halálozások jelentettek be. Született élve: 11 fiu és 6 leány, halva: 2 fiu és 3 leány. Házasságot kötöttek: *Oláh* *Erneszt* és *Bohó* *Mária* egyvállásuk. *Wankovics* *Herman* és *Kandra* *Erzsébet* vegyes vallásuk. *Altman* *Sámuel* és *Krausz* *Betti* egyvállásuk. *Rosenbaum* *Ignác* és *Havas* *Margit* egyvállásuk. Elhaltak: *Ráduly* *Piroska* 4 éves, **Pongó* *Irma* 15 éves, *Csányi* *Gyula* 5 éves, *Kovács* *Istvánné* 23 éves, özv. *Tokay* *Mihályné* 83 éves, **Kuzma* *Julianna* 19 éves, *Bobák* *Lajos* 3 hónapos, **özv.* *Orbán* *Istvánné* 61 éves, **özv.* *Rodák* *Andrásné* 71 éves, **Csernóhorszki* *István* 11 hónapos, **Zilahy* *Károly* 63 éves, **özv.* *Dohonyi* *Józsefné* 82 éves, **Kovács* *Julianna* 7 éves, *Mihály* *Imre* 7 hónapos, **Gordos* *János* 53 éves, **Trecks* *József* 59 éves, özv. *Szöllösi* *Józsefné* 64 éves, ifj. *Drobka* *Pál* 2 napos, özv. *Herzögi* *Józsefné* 76 éves. — A * gal jelöltek részint a kórházban, részint a gyermekmenhelyben haltak el.

A vásártér rendezésének tervezetével már a mult héten foglalkozott a városi tanács, s valószínű, hogy nemsokára fogantatja vétetik a rendezés tervének kivitele is s ezzel egy régóta vajudó, nehéz ügy nyer lebonyolítást.

Hirdetmény.

Tiszolcz nagyközség előjárósága közhírrá teszi, hogy a község tulajdonát képező „**Pszota**“, „**Ó-vám**“ nevű koresmaépületeit és **Djaniska-féle malmát fűrésszel** a folyó évi **október hó 3-án** delután 3 órakor tartandó árverésen 1905. év január 1-től egészen 1907. év december 31-ig bérbe fogja adni.

Ugyanakkor örök áron eladja az „**Alsó malmot**“ és „**Sörház**“ épületét is.

Árverési feltételek az előjáróságnál bármikor megtekinthetők.

Tiszolczon, 1904. szeptember 10-én.

Setina János, **Krankus János,**
jegyző. bírőhelyettes.

Ház-eladás.

Rimaszombat egyik legfőbb forgalmi pontján: a **Ferenczy-utca 6 szám alatt** 515 □-al területen épült **két kőház**: négy 3 szobás lakással; továbbá: a **Kmetty-utca 11. sz. alatti** kőház, egy 3 szobás felső és egy 2 szobás pince lakással és melléképületeikkel alkalmi vétel következtében kedvező fizetési feltételek mellett örök áron eladó. Értekezhetni: **Benyó Béla,** tulajdonossal.

Hirdetmény.

602 sz. — Alulirott bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t.-cz 102 § a értelmében ezennel közhírrá teszi, hogy a rimaszombati kir. járásbíró 1903. évi V. 648—4. végzése következtében **dr. Molnár Gyula** ügyvéd által képviselt **Mezriczky Imre** javára **Scheller Adolf** és **neje** ellen 1244 korona erejű 1903. évi december hó 31-ik napján fogantatott kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1689 korona 80 fillérre becsült ingóságok u. m. szobatorok, malomberendezés stb. nyilvános árverésen el fognak adni.

Mely árverésnek a rimaszombati kir. járásbíró 1904. évi V. 576. számú végzése folytán 1244 korona tökéletesítés, ennek 1902. évi szeptember hó 15-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 182 korona 76 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejű **Bakostöréken**, alperesek lakásán leendő eszközlésére **1904. évi szeptember hó 29-ik** napjának delután 1 órája határidőül kitzetnek és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és feltűfoglalták, és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Rimaszombat, 1904. évi szeptember hó 14-én.

Gasko, kir. bir. végrehajtó.

HOLLÓSY JÓZSEF

első és legrégibb temetkező-vállalata
RIMASZOMBATBAN.

Érc- és fakoporsók gyári bizományi raktára.
Butorkereskedés, asztalos műhely.

Losonczy-utca 21. és Kossuth Lajos-u. 19. sz.
saját házában.

Alapított 1864. Alapított 1864.

Tisztelettel hozom a nagyérdemű helybeli és vidéki közönség tudomására, hogy az **1864. évtől fennálló temetkező-vállalatomban** ez idő szerint az **ország legelső gyárainak érc- és fakoporsó** készítményeit **birom raktáron bizományba**.

Halalozások alkalmával a szomorodott felek **raktáramban** a szükséges összes kellékeket, különféle minőségben és választékban — mérsékelt áron — **fellelhetik**; van raktáron mindenféle alakú és nagyságú, diszes és egyszerű **érc- és fakoporsó, szemfedő, lepedő, fejpárna és fejdísz, harisnya és cipő, gyertya** a ravatal körül és az egyházi személyek részére, **sirkoszorú, koszorúszalag** különféle szélesség és színben, **mű- és díszvirág** a koporsó és halottas szoba díszítéséhez stb.

Tartok **halottas kocsikat** egyenruhas szolgásemelly-zettel.

Továbbá ajánlok halottkémi jelentés kieszközlésére, sírhely kiasatására, harangoztatás, halottas szobának és környékének teteivel való bevonására és díszítésére, gazdasági készítése és szétküldésére, az egyházi személyeknek a végtisztesség megadására való felkészésére stb.

Butorokból nagy raktárt tartok folyton, itt a leg-egyszerűbbtől a legdivatosabb tárgyak is feltalálhatók és minden jutányos áron; igen **alkalmas vásárlás men- asszonyi berendezkedésre**.

Épületi asztalos munkák bármilyen kivitelben, a legjobb anyagból **műhelyemben** szintén **készül**.

Szolgálatkészségemet és raktáram nagy választékát a n. é. közönség jóakarataiba ajánlva, vagyok

kiváló tisztelettel

HOLLÓSY JÓZSEF,

temetésrendező, butor- és épületasztalos.

23—*

Nyilt-tér.*)

Nyilatkozat.

A „Gömöri Hírlap“ folyó évi szeptember hó 11-én megjelent száma „Nyilt-terében“ G. a l a m b o s nevű pincézér által tett nyilatkozatra a mélyen tisztelt közönség tájékoztatására kijelentem, hogy én a nevezett pincézérnek tartozásomat itt levő pályatársai előtt — a két év előtt általam részére készített fényképek kifizetetlen árának levonásával — kifizettem, de ő ezt el nem fogadta.

Egyébiránt hiszem, hogy a nagyérdemű közönség békés természetét és magaviseletét ismerve, ezen rozszakartu jágalomnak hitelt nem ad.

Rimaszombat, 1904. szept. 15. **Reif Emil,** fényképész.

*) E rovatban közlöttekért felelőséget nem vállal a Szerk.

Hivatalos hirdetmény.

6141—1904. sz. A rimaszombati kir. ügyészségtől.

Árlejtési hirdetmény.

A rimaszombati kir. ügyészség felügyelete alatt álló rimaszombati központi és a hatósága területén levő rozsnói, tornallyai, rimaszécsi és nagyrőcei kir. járásbírósi fogházakban letartóztatott rabok és foglyok rendes élelmezésének, valamint a beteg letartóztatottak számára orvosi rendelvény alapján kiszolgáltatandó étadagok és élelmi szereknek a jövő 1905. évi január hó 1-ső napjától terjedő egy esetleg két évre leendő együttes biztosítása iránt a rimaszombati királyi ügyészség hivatali helyiségében a *folyó évi október hó 11-ik napján d. e. 10 órakor* zárt ajánlásti tárgyalással egybekötött nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Erről a vállalkozni kívánók azzal értesítettek, hogy egy koronás bélyeggel ellátott s az alábbi kellékeknek megfelelően kiállított s felszerelt zárt írásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéséig az alulírott kir. ügyészségnél nyújtandók be.

Később érkező ajánlatok, valamint az árlejtés befejezte után tett utóajánlatok figyelembe vételni nem fognak. Az írásbeli ajánlatokban számokkal és betűkkel kiírva külön ajánlat teendő:

1. rendes étadagra, a hozzátartozó 56 dekagramm kenyérral együtt értve;

2. a bőjti (112 dekagramm kenyér) étadagra, végül

3. a betegek részére kiszolgáltatandó étkekre nézve, mely utóbbi ajánlatnál a számvevőségileg megállapított kikiáltási árakhoz viszonyított százalék, leengedés kitüntetendő, ugyszintén világosan kiirandó az is, vajjon az ajánlat egy vagy két évre tételik-e?

A bánatpénz összege egy ezer koronában állapítatik meg, mely készpénzben vagy szabályszerűen biztosítottként elfogadható értékpapirokban az ajánlathoz melléklendők, a szóbeli árlejtésben részt venni kívánók által pedig az árlejtés megkezdése előtt leteendő, kiemeltetvén, hogy más még le nem bonyolított hason vállalatoknak letetben lévő biztosítéka illetőleg az azokra való hivatkozás a fentirt bánatpénzt nem pótolhatja.

A kir. ügyészség által nem ismert vállalkozók előéletük és vagyoni állapotuk iránt a zárt ajánlatokhoz melléklendő, illetőleg a szóbeli árlejtésnél bemutatandó hatósági bizonyítvánnyal magokat igazolni tartoznak.

A piaci árak alapján számvevőségileg megállapított kikiáltási ár: a rendes étadagra 56 dgr. kenyérral együtt 35 fillér, a bőjti 112 dgr. kenyéradagra nézve 22 fillér.

A beteg étadagok kikiáltási áráról, valamint a részletes árlejtési feltételekről a kir. ügyészség irodájában a hivatalos órák alatt értesítés szereshető.

Az árlejtési feltételek ismerete, valamint az, hogy az ajánlattevő magát azoknak aláveti az írásbeli ajánlatokban kifejezetten megemlített.

Rimaszombat, 1904. szeptember hó 16.

Dr. Musotter Miklós, kir. alügyész

Putnoki ó-bor.

Ujlaky Ilona városkerti vendéglőjéből — utczán át hordva — kitűnő minőségű **putnoki ó-bor 32 krajczárjával** — az üzlet felosztása miatt — kicsinyben vagy nagyban eladó — Ugyanott **kerti asztalok** és **székek** egyenként vagy összesen szintén eladók. 2—3

Kiadó bolt.

Rimaszombatban, az **Erzsébet-tér** legnagyobb forgalmu részén egy bolt — nagy kirakatablakokkal, — hozzá tartozó raktár-helyiségek és lakással **1905. év február hó 1-től** bérbe kiadó. — A feltételek iránt tudakozódni lehet: **idb Gaskó János és társa** bórkereskedésében.

Uj terménykereskedés.

Braun Béla

termény- és buzakereskedő Rimaszombatban, lakása: **Rimapart-utca 29.**

Tisztelettel értesíti n. é. közönséget, hogy Rimaszombatban

termény- és gabonakereskedést

nyitott. — Vesz legmagasabb napi árak szerint búzát és mindennemű szemes terményt, valamint takarmánymagvakat.

Az egészséges versenyt óhajtja meghonosítani, mely a gazdaközönség javát czélozza s ez indokból kéri a t. gazdaközönség megtisztelő bizalmát és kegyes pártfogását.

Takarmánymagvakat, valamint zabot, kukoriczát, árpát, stb., kisebb mennyiségben is árusít és a takarmánymagvak fajtisztaságáért valamint csiraképeségeért szavatol.

Kéri a nagyérdemű közönség jóindulatu pártfogását teljes tisztelettel

BRAUN BÉLA, bej. terménykereskedő.

Egészségügyi kimutatás A vármegye tisztí főorvosának augusztus havi jelentése szerint a mult hónapban a vármegye területén előfordult fertőző megbetegedés: **Vörheny:** Murányhosszurét 7. Kovácsvágás 4 (meghalt 1). K. H. Hosszurét 2. Láska 5 (meghalt 3). Pelsűcz 1. Harkács 2 (meghalt 1). Hubó 1. Sankfalva 2 (meghalt 1) és Rozsnó 6 — **Kanyaró:** K. H. Váralja 2. — **Hökhurut:** Almágy 6 (meghalt 1). Csoma 2 (meghalt 1). Sereg 2. Zubogy 1. — **Roncsoló toroklob:** Pelsűcz 1. Nyustya 1. Kánó 1. Hasi hagymáz: Dulháza 6. Iványi 1. Nyustya 1. Zeherye 2. Aggtelek 1 (meghalt 1). Keesó 1. Trizs 4. Nagvrőce 1. Veszett-ebmarás történet Vizesréten 4 és Polonkán 2.

Öngyilkosság Törköly Pál 32 éves vadőr Tamástalan folyó hó 17-én, reggel 5 órakor revolverrel szíven lötte magát s nyomban meghalt. A fiatal ember tettének okát nem ismerik. Özvegyet és két gyermeket hagyott hátra. A hivatalos hullaszemle még szombaton megtörtént s a fiatal ember hulláját ma (vasárnap) temetik el.

CSARNOK.

Halmon állók . . .

Halmon állók, sudaras fa
Ága sátrat von fölém.
Sugárán a búnyó napnak
Enyhe alkony száll felém

Aranyfényben úszik a táj.
Tenger az, mi szétterül.
Tengerárba, fényes árba
Völgye, balma elmerül.

Könnű szárnyon, röpke szárnyon
Leng alá az éjszaka.
Fényre gyúl fenn a magas menny
Valamennyi csillaga.

Völgyön, halmon, bokron, ágon
Lágy, ezüst fény csillog át.
Sugaras hold ezüst halja
Önti el az éjszakát.

Sugaras hold ezüst habja
Erdőt, mezőt befutott.
Leborul a menny a földre,
Kéjt, gyönyört szül, harmatot.

Hajlongó ág ringó lombján
Csilló harmat, könny remeg.
Öröm könnye, pihen a föld,
Edes álom szállja meg.

Pihen a föld, alma esendes.
Kék sugaras ég alatt
Álma felett az alvónak
Milliárdnyi fény virraszt.

Milliárdnyi fényes csillag
Harmattal ha megtele:
Gyenge szirmát a virágnak
Szender álom csukja le.

Halmon állók, lábaimnál
Tarka virány, pást terül.
Holdsugaras, csillagfényes,
Hallgatag éj vesz körül.

Felém szelid enyhe szellő
Illatot hoz, méla dalt.
Tarka virány, sugaras menny
El-le búvól, fogva tart.

Enyhe szellő, esti szellő
Csókja éri homlokom.
Lombos ágon a madárdalt
Elbűvölten hallgatom.

Hajlongó ág, ringó bokron,
Mit zokog a csalogány . . .
Virág illat, madár dálnál
Oh be édes a magány!

Borsody Béla.

A gömörmegeyi muzeumnak ajándékozott tárgyak jegyzéke 1904. augusztus hóban.

Három könyv és két füzet, Lévai Izsótól.
Ezüst tallér 1819-ből, Gömöri Miksánétól.
Két ónkanna, simító üveg, gyertyamártó edény, czégtábla 1779-ből, Bodor Istvánnétól.

Négy nyomtatvány, kézirat, Fráter Lajostól.
Poltura 1710-ből, Dulovics Józseftől.

Osgyáni kastély könyvmatu képe 1853-ból, 15 füzet, 9 oklevél és emberi koponya, Fabry Jánostól.

Matyás, Ulászló, II. Lajos, I. Ferdinánd Baradnán talált 19 ezüstpénze, Langhoffer Károly, Baradna.

Oklevél case-ta vörösrzsből, Gelb Kohn Máriától.

Két altrohliani tányér, négy könyvmatu kép keretben, Babonyi Tóth Lászlótól.

„Emlékeim“ Perjessy Lajos szerzőtől Versecz.

1827 ben irt tankönyv, Lubik Lajostól.

„Közvélemény“ 1878. és egy nyomtatvány, Rozinay Miklóstól.

16 drb. régi irat, Komjáthy Erzsébettől.

10 ezüst, 19 rézpénz, szelencze, fűző 1802-ből, régi jegyzőtárca, Breznay Istvánné és Plauka Juliától.

Ezüst nyaklánc, zsebóra, 5 ezüst gomb, 3 ezüst, 9 rézpénz, 5 drb. lakat, kules, koppantó 2 tárcza, 4 emléktárgy, magyar főkötő 1860-ból, sapka, 2 csésze, kávé ibrik, pintes palaczk, függő gyertyatartó, 46 könyv és füzet, Dr. Szabó Samunétól.

1848-ból történetyáska, gyutaestartó, puskagolyók, gyutaesok (rszombati lelet) Tomay Alajostól.

Tompa Mihály könyvmatu arcképe 1855-ből keretben és levele 1867-ből Abonyi Páltól.

A kegyes adakozóknak halás köszönetet mond
a muzeum igazgatója.